

SVET POTROŠNIKOV TUDI O VARSTVU NARAVE

Založani smo se že nekaj časa spraševali, zakaj podirajo drevje v gozdčku v neposredni bližini kraja. Posebno smo bili začudeni nad dokaj nenavadno novico, da je podjetje Rast izdalo lastnici gozda skoro dovoljenje za totalno poseko zaradi gradnje čistilnih naprav.

Zakaj tako pustošenje in siromašenje narave? Ali ljubljani ni več potreben »zeleni pas«? So dovolj samo predpisali o zaščiti varstva narave? So brez dogovarjanja s krajevno skupnostjo možni samovoljni posegi v naravo? — To je bila tema pogovorov, ki so jih na zadnji seji obravnavali člani sveta potrošnikov ob navzočnosti nekaterih članov sveta krajevnega združenja Zalog in z veliko ogorčenostjo obsodili neodgovorno početje. Ne gre samo za zunanji lepši izgled, kajti ogromni hrasti, gabri in drugo listnato drevje je nudilo prijetno zavetje tudi našim najmlajšim. Vzgojiteljice iz vzgojno-varstvenega zavoda so tja zelo rade vodile otroke, ki so v lepem gozdčku našli sproščeno igro in mir. Ta gozd sedaj umira — pa ne zaradi zastrujenega ozračja, temveč zaradi neodgovornosti. Gozdna žaga pusti in pušča za sabo prazno zemljišče.

Tudi o skorajšnjem izlizu mestne kanalizacije iz novega kolektorja v Zalogo je bil govor.

Kako najti odgovor za veliko zaskrbljenost naših krajanov o onesnaženju Ljubljane? Nihče nam ne daje garancije glede smrada in okuženja zraka, kar lahko nastopi ob nizkem stanju vode, tj. v več poletnih mesecih!

Sklenili smo, da krajevna skupnost ob sodelovanju s krajevno konferenco SZDL skliče posvet predstavnikov političnega aktivna z vsemi odgovornimi v občini in mestu. Povabljeni in odzvali so se vabilu tudi predstavniki Kanalizacije, Soseske, komunalnega podjetja Rast, društva za varstvo okolja, ribiške in lovske družine ter seveda vzgojno-varstvenega zavoda in šole. Navzoč je bil tudi predsednik izvršnega odbora skupščine občine Moste-Polje, mestna skupščina pa se vabilu ni odzvala.

Tedaj smo šele zvedeli za pravi razlog. Predstavnik Kanalizacije je namreč tolmačil projekt za gradnjo čistilnih naprav, katerega realizacija je predvidena v etapah in je predmet srednjeročnega razvojnega programa tega

podjetja. Na naše pripombe o sečnji je pojasnil, da je v programu ozelenitveni načrt, ki bi ga lahko pričeli uresničevati že letos. Zakaj tako preuranjeno iztrebljanje gozda, saj je tudi delavec podjetja Rast verjetno znano, da drevje počasi raste! O tem se nismo mogli sporazumeti. Pa še o marsičem ne... Ali se res vloga in pomen krajevnega združenja izgubljata v administrativnih odločitvah?! Dejstvo je, da so odgovorni na vseh ravneh, ki so sodelovali na tej relaciji, hoteli s podpisovanjem pogodb in z izdajanjem soglasij, ne oziraje se na dejansko stanje v naravi in na potrebe krajevnega združenja. Ne moremo oporekati, da jih je k temu vodila tudi briga za ureditelj ljubljanske kanalizacije in čistilnih naprav, ki bodo (kot že zgoraj omenjamo), predmet bodočnosti, zanemarili pa so drugo, neposredno plat — ohranitev naravnega okolja, v tem primeru zelenega pasu!

Tudi na nedavni slovesnosti ob zaključku del pri zbiralniku so tovariši iz podjetja Kanalizacija — vede ali nevede — odstopili od povabila krajevnega združenja. Ali je temu botrovala slaba vest zaradi neinformiranosti? Saj so nam pred leti obljubljali, da bo v Ljubljano tekla le čista voda iz čistilnih naprav. Ustavili smo se pred novim problemom. Založani že poznamo delovanje izliva umazanih vod iz krajevnega kanalizacije v Ljubljano in vplive razpadajočih, živalskih delov iz mesne industrije Emona zlasti v poletnih mesecih. Sedaj pa gre za problem večjega obsega — vse odpadne vode mesta se bodo nekoliko nižje valile iz zbiralnik.

ka. Ali se bo ponovil primer Koteksa?!

Pravijo, da je po toči zvoni prepoznati. Toda naj bo tako ali drugače, člani političnega aktivna so predlagali:

1. da je treba dokončni iz-

gradnji čistilnih naprav nuditi v mestu vsestransko finančno prednost ter s tem omogočiti čimprej poplno delovanje;

2. da je treba takoj ustaviti sečno drevja in se še to jesen lotiti ozelenitvenega programa

na južni strani predvidenega objekta.

S temi predlogi so se strinjali tako predstavniki Kanalizacije kakor tudi vsi drugi odgovorni dejavniki.

SLAVKA ŠEMROV

SKORAJ ČETRINA SLOVENCEV SE ŠOLA

Med 220.000 učenci osnovnih šol je okoli 28.000 začetnikov, ki iz pripravljane male šole presedejo v šolske klopi prvega razreda. Okoli 25.000 učencev osmega razreda in še več tisoč jih je v sedmem in šestem razredu, ki bodo prihodnje leto izpolnili osemletno šolsko obveznost. Okoli 23.000 jih bo uspešno končalo vseh 8 razredov. V šolah druge stopnje, v srednjih torej, je blizu 80.000 učencev. V poklicne šole se vpiše kakih 11.000 novincev, vendar jih šole in organizacije združenega dela skušajo pridobiti daleč naokrog in ne samo iz naše republike. V štiriletne srednje šole pa se vpiše okoli 9.000 novincev, od tega več kot polovica v gimnazije. Zanimanje za štiriletne srednje šole je večje kakor za poklicne, zmožljivosti pa ne. Naposled zapišemo še, da bo pri nas kmalu 30.000 študentov, od teh je polovica začetnikov. Tretjina se jih vpiše na višje šole, dve tretjini pa na fakultete, visoke šole in akademije. V vseh šolah je torej 330.000 rednih učencev. Prištetimo še male šole, posebne šole in šole

za odrasle, pa ugotovimo, da se redno izobražuje skoraj četrina prebivalstva Slovenije! Vseh zaposlenih je pri nas 694.000, vseh učečih se 380.000.

V osnovnih šolah je okoli 10.600 učiteljev, v poklicnih šolah 2.300, v drugih srednjih šolah 3.700. Manjka nam več tisoč učiteljev; v srednjem šolstvu se polovica dela opravi honorarno, ker ni učiteljev! Seveda se trudimo popraviti razmere, toda šolanje učiteljev traja dolga leta in z menjavo dela je treba zagotoviti enakovreden položaj izobraževalnih delavcev z gospodar-

skimi in drugimi. Sedaj za večino učiteljev ni tako, zato je pridobivanje kandidatov za pedagoške poklice težko in premalo upoštevano. Ne moremo in ne smemo mimo tega vprašanja, ker brez kadra ne bo celodnevne osnovne šole in ne reforme izobraževanja. Glede tega je naša politika enotna, tudi družbene dogovore o njenem uresničevanju smo sklenili, vendar je izid teh prizadevanj odvisen od vseh družbenih dejavnikov, od vseh, ki sodelujejo v menjava dela in v dogovarjanju o programih vzgoje in izobraževanja.

GOSPODARSTVO BREZ IZGUB

Bilečani so lani pridno gospodarili, saj so vse delovne organizacije zaključile poslovno leto brez izgub. Pa ne samo to, ustvarjen je tudi ostanek dohodka v višini petnajstih milijonov dinarjev, kar dokazuje, da je gospodarstvo zdravo in da lahko spremlja hitrejši tempo razvoja.

KAJ JE NOVEGA OB ROŽIČEVI ULICI

Zopet se je začela dolgo pričakovana pomlad. Začelo se je delo na njivah, vrtičkih... In kaj se dogaja v novem naselju med Rožičevo, Kavčičevo, Kajuho, Čilenškovo in Vzajemno ulico, kjer so se zbrali starejši prebivalci Zelene jame, upokojenci in člani ZB ter člani Krajevnega združenja, da bi se pogovorili, kaj bi se dalo napraviti, da bi bilo njih naselje lepše in privlačnejše?

Znano je, da je bilo naselje zgrajeno v letih 1960-62 z večjimi ali manjšimi napakami! Toda prebivalci so bili teh zgradb veseli. Tako ob dograditvi blokov ob Rožičevi ulici je KS pustila prostor za zelenico, nasproti te, pa zgradila prek 15 m visok hrib s tremi klopami na vrhu in stezicami za sprehode. Pozimi se po hribu sanki in smuča mlado in staro, ko pa na hriščku ni snega, imajo otroci na njem dovolj prostora za razne igre. Po hribu raste trava, zasajena je več grmičevja in drevja. Pod hribom so kotalkališče s 6 klopami, gugalnica in gugalna ladja z več sedeži.

Toda vsako leto je potrebnih več popravil in novih sadik. Neznanci uničujejo grmičevje in drevesa, z vrha hriba so odstranili, oz. polomili vrbo žalučko, na hribu so uničene vse tri klopi in s cementnimi podstavki vred vrhove po hribu navzdol. Gugalne ladje sploh ni mogoče več popraviti.

Nekateri neodgovorni elementi, ljudje brez vesti in odgovornosti do sočloveka, so si dovolili okolico hriščka za otroke nameniti za odlaganje razne roplotije in si tako ustvarili svoja ilegalna smetišča.

Kljub vsemu temu so bili stanovalci v blokih ob Rožičevi ulici konec marca prijetno presenečeni. Ob zelenici se je zbralo kar lepo število prostovoljcev. Bili so oboroženi z lopatami, krampi, merili in drugim orodjem. V kratkem času so posadili 39 dreves in 20 cvetličnih grmov. Z dovoljenjem Krajevnega združenja pa so začeli ob koncu zelenice, ob garažah graditi dolgo zaželeno balnarsko stezo.

Ker bodo vsa ta dela zahtevala precej denarja, tega pa ni dovolj je KS zaprosila za pomoč razne organizacije in večja podjetja. Stanovalce tega naselja pa naproša, da z raznimi prispevki sodelujejo pri graditvi teh objektov.

Seveda pa nastajajo pri tem razna druga vprašanja in bojazni! Predvsem, ali bodo novovsajena drevesa in cvetlični grmovje, popravljene klopi na kotalkališču in gugalnica varni pred nasilnostjo, ki se se že ob saditvi dreves, oglašali s pripombami, kje da bomo mi igrali nogomet?

Ali bodo vsi stroški Krajevnega združenja zaman zaradi peščice nasprotnikov lepe okolice?

Res pa bo treba ob balnišču zgraditi potrebne sanitarije. A v načrtu je gradnja zaklonišča pod otroškim hriščkom. In tam bi lahko bilo zgrajeno tudi večje stranišče.

Vsem prebivalcem Zelene jame in našega prijetnega naselja ob Rožičevi ulici, želimo lepo praznovanje 15. maja ob upanju, da boste naše delo z zadovoljstvom sprejeli in resnično bomo zadovoljni upokojenci in člani ZB in Krajevnega združenja!

JOŽE ŠORN

Moški pevski zbor iz Bizovika

Kultura se je začela v Bizoviku razvijati z vso naglico, kar najjasneje dokazuje delovanje moškega pevskega zbora, ki se je uradno registriral na ustanovnem občnem zboru 2. aprila letos.

Zbor šteje približno 20 pevcev in deluje že dobro leto. V tem času je dosegel že kar lepe uspehe. Prvič se je predstavil domačemu občinstvu lani ob praznovanju 10-letnice KS Bizovik, oziroma krajevnega praznika.

Bricej, ki je predlagal delovno predsedstvo in dnevni red. Na zboru so izvolili organe društva ter sprejeli nekatere sklepe.

Delovanje zbora so pozdravili tudi člani nekdanjega pevskega zbora Danica, ki so se s prikritimi solzami spominjali svoje mladosti in kulturnega delovanja. Na občnem zboru so jih soglasno sprejeli za častne člane društva.

Med navzočimi je bil tudi tovariš Benedičič, ki je poudaril,

Moški pevski zbor KUD Bizovik na svojem prvem nastopu 15. maja 1976 ob praznovanju 10-letnice KS Bizovik.

Njegov precej kvalitetnejši nastop lahko zabeležimo letos na praznovanju dnevu žena. Ta nastop lahko označimo kot dobro uspel, saj zbor ni dokazal samo lepega petja, pač pa tudi že kvalitetnejšo izvedbo in ubranost posameznih glasov.

Njihov naslednji nastop je bil 20. aprila v domu družbenopolitičnih organizacij za Bežigradom, kjer je imela Mladinska knjiga praznovanje v počastitev bližajočih se praznikov in jubilejev. Tudi tu so poželi mnogo aplavza.

Pred seboj pa ima zbor še mnogo nastopov, ker so za letošnje leto sprejeli zelo bogat program.

Ustanovni občni zbor 2. aprila je začel predsednik društva Ivan

da je tak način razvedrila koristen tako družbi kot posameznikom.

Pevski zbor pa si želi mladih glasov, ki bi omogočali lažje in tudi kvalitetnejše delovanje. To je omenil tudi predsednik društva.

Razmišljajo tudi o deležu žensk. Čeprav se niso odločili, ali se bodo nagibali k mešanemu ali samostojnemu ženskem zboru, bodo v bližnji prihodnosti skušali pritegniti k delovanju tudi ženske.

Občni zbor je bil zaključen z načrti za prihodnost in z radostjo v srcih vseh pevcev. Vsekakor pa jim lahko pritrdimo: »Delujejo na zelo koristnem področju!«

JANJA ŽITNIK

Krajevna skupnost je tudi letos lepo praznovala 15. maj, svoj krajevni praznik. Na sklepnih slovesnostih je predsednik skupščine Marjan Moškrič podelil dvanajstim krajanom državna odlikovanja, krajevna organizacija pa je podelila 12 bronastih priznanj OF.

Jožip Broz Tito

POLOŽAJ DELAVCA SE JE UTRDIL

V minulem obdobju so se še tesneje povežali delavski razred, kmetijstvo in inteligenca. Pospešil se je proces praktičnega združevanja vseh delovnih ljudi na izhodiščih boja za socializem in samoupravljanje. Družbeni in ekonomski položaj delavskega razreda se je utrdil. Povečalo se je njegovo neposredno delovanje v razvijanju samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih, interesnih in družbenopolitičnih skupnostih. Povečala se je njegova socialistična zavest in okreplila njegova enotnost, ker se vse bolj širi spoznanje o istovetnosti interesov delavskega razreda v vseh delih naše države. Od tod tudi njegova velika občutljivost za vsakršno upočasnjevanje samoupravnega razvoja in za vse oblike odklonov v naši družbi.

Zmedene predstave o medu

V stranski dolinici Zgornje Besnice smo se sestali na pikniku kar iz treh avtomobilov. Topla jesenska sobota popoldne. Mladina je zbijala žogo na obširnem travniku, odrasli pa smo posedali ob raznju, izpod katerega se je sukljal modrikast dim prijeto obetajočega vonja.

Janez je med drugim omenil, da je videl meseca junija po vsej Besnici razmeščenih izredno mnogo tujih čebel, ki so jih čebelarji pripeljali na kostanjevo pašo. Hitro je pristavila njegova žena: »Kostanjevega medu pa res ne maram, greni. Kakšen med pa je sploh to, ki še sladek ni?«

Pojasnjeval sem, da je v kostanjevem medu zelo mnogo kostanjevega peloda in navadno tudi dober del kostanjeve mane, ki dajeja medu grenak okus zaradi tanina. Po svetu pa kostanjev med ravno zaradi teh sestavin visoko cenijo, ker zdravilno učinkuje na človekovo počutje. Zato v tujini štejejo kostanjev med za iskan sortni pridelek iz čebelarstva.

»Lansko pomlad mi je Tonetov sodelavec prinesel s Hrvaškega zlato rumen tekoč med, ki je imel v čaju prijeten duh in tudi okus. Žal pa je bil ponarejen iz sladkorja,« je pristavila prikupna Tonetova žena Milena.

»Kako pa to veste?« je bilo moje vprašanje. »Avgusta smo bili na morju in tudi potem nekaj časa nismo kuhali čaja. Pred kratkim sem vzela kozarec s preostalim medom v roke; med ni bil več tekoč, ampak trd, iz samih sladkornih kristalov. Smo jih na jeziku kar pošteno čutili.«

»Najprej moram povedati, da je čebelni med najčistejša naravna prehranska snov, ki se brez človekove pomoči ohranja v naravni obliki skozi več let. Kemikom se je že posrečilo, da so umetno sestavili škrob, medu se jim doslej še ni posrečilo sestaviti. Oni med iz Hrvaškega je bil akacijev med — zato prijeten vonj in okus v čaju. Vsak naravni med pa na jesen prej ali slej kristalizira. Tako ga narava usposablja, da se ohranja v naravni sestavi skozi več let brez škode. Ponarejeni med sploh ne more kristalizirati.«

Njena mama Marija je odločno pristavila: »Veste, odločili smo se, da pri Medeksu v Ljubljani ne bomo več kupovali medu. Tone se je že dogovoril s čebelarjem domačinom, da bomo od njega kupili potrebne kile medu.«

»Kaj pa se vam je Medeks zameril, da ne boste več kupovali njegovga medu?«

Resno je odgovorila: »Slišali smo o Medeksovi reklam, kakšne zdravilne pripomočke že prodajajo. Gotovo izvlčejo iz medu zdravilne snovi in potem prodajajo prazen med.«

Zasmehal sem se na ves glas: »Tako lahka pa ta stvar le ni. Zdravilne snovi, ki so v medu, so njegovi sestavni deli, se pravi, da jih ne moremo izvlči iz njega. To so deloma vitamini in hormoni, deloma rudni elementi in rudninske snovi, ki jih naše telo nujno potrebuje za obnavljanje telesnega tkiva. Te snovi so v zadnjem času našli tudi v cvetnem pelodu, iz katerega čebele izdelujejo mleček za vzrejo zalege. V zadelavini, ki se strokovno imenuje propolis, so našli enako zdravilne snovi. Zato Medeks pelod in zadelavino uporabljajo pri izdelovanju zdravilnih pripravov. Med pa prodaja enako dober in naraven kot prej.«

JULIJ MAYER

Foto Hvastija